



ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

15.08.2024



[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірккову інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

СУДОВА ПРАКТИКА вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.



ЗМІСТ

ПДВ	4
Повторне подання Таблиці даних платника ПДВ можливе	4
Заборона відшкодування суми ПДВ, нарахованої на послуги нерезидента	4
Перебіг строку подання скарги на контрагента щодо реєстрації ПН/РК	4
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	4
Безповоротна допомога: чи є у іноземної компанії об'єкт оподаткування (ІПК)	4
ПДФО, ВЗ ТА ЄСВ	5
Медичне страхування працівників: як оминати ПДФО та ВЗ (ІПК)	5
Витрата працівником власних коштів: чи є штраф за невчасне звітування	5
ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	6
З 01.08.2024 Звіт про контрольовані операції – за оновленою формою	6
КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)	6
Порушення строку подання Звіту про КІК: чи буде штраф	6
ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД	7
Порушення строків ЗЕД-розрахунків: як підтвердити воєнний форс-мажор	7
ІНШЕ	7
Доповнено критерії для бронювання працівників сільгоспідприємств	7
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	7
Зміни щодо засад визнання операцій контрольованими	7
СУДОВА ПРАКТИКА	9
Верховний суд: відсутність на роботі під час воєнного стану не є прогулом без поважної причини	9
КОНТАКТИ	11



ПДВ

Повторне подання Таблиці даних платника ПДВ можливе

У роз'ясненні з категорії 101.18 [ЗІР](#) розглянуто питання повторного подання Таблиці даних платника ПДВ, якщо рішення про її неврахування було оскаржено в адміністративному або судовому порядку. Податківці зазначили, що кожна наступна Таблиця, направлена платником податку на реєстрацію до ДПС України, отримує власний вхідний реєстраційний номер та приймається комісією регіонального рівня для розгляду **як новий документ**.

Таким чином, **платник податку має можливість повторно сформувати нову Таблицю** та направити її на розгляд комісії регіонального рівня відповідно до п.12 Порядку зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН, затвердженому [постановою КМУ №1165](#).

Заборона відшкодування суми ПДВ, нарахованої на послуги нерезидента

ДПС України [роз'яснено](#), що виходячи з норм пп. «б» пп.200.4 ПКУ, платник податку не може задекларувати до бюджетного відшкодування суми ПДВ, нараховані за операціями із отримання послуг від нерезидента, незареєстрованого як платник ПДВ, місце постачання яких розташоване на митній території України, оскільки такі суми не сплачуються ні постачальнику послуг, ні до держбюджету.

Перебіг строку подання скарги на контрагента щодо реєстрації ПН/РК

У роз'ясненні з категорії 101.24 [ЗІР](#) податківці зазначили, що перебіг 365-денного строку, передбаченого п.201.10 ПКУ для подання платником податків заяви із скаргою на продавця/покупця при порушенні ним граничних термінів реєстрації ПН/РК в ЄРПН, зупинявся з дати введення воєнного стану на території України і до 01.08.2023.

Такий перебіг строку, починаючи з 01.08.2023, продовжується на ту кількість днів, протягом яких платник податку мав право на подання Заяви із скаргою, які припадають на період починаючи з дати введення воєнного стану на території України і до 01.08.2023.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Безповоротна допомога: чи є у іноземної компанії об'єкт оподаткування (ІПК)

ДПС України в ІПК від 01.08.2024р. №3956/ІПК/99-00-21-02-02 розглянула звернення іноземної компанії, яка відповідно до пп. 133.1.5 ПКУ самостійно визнала себе податковим резидентом України (за місцем ефективного управління) і була взята на облік податковими органами України.

Податківці нагадали, що після отримання цього статусу іноземна компанія прирівняна до платників податку на прибуток підприємств – резидентів України, а отже подає Декларацію з податку на прибуток підприємств (далі - Декларація) та фінансову звітність відповідно до чинного законодавства України.



Відповідно до абз.12 пп.134.1.1 ПКУ для платників податку, визначених пп. 133.1.5 ПКУ, не є об'єктом оподаткування прибуток із джерелом походження за межами України.

Виходячи з викладеного вище, податківці дійшли висновку, що отримання іноземною компанією безповоротної фінансової допомоги від нерезидента на свій іноземний банківський рахунок, який відкритий в іноземному банку, не є об'єктом оподаткування податком на прибуток, а суми такої допомоги не відображаються в Декларації.

Водночас іноземна компанія повинна подати доповнення до Декларації в порядку, передбаченому п.46.4 ПКУ, з відповідним поясненням про суму такої безповоротної фінансової допомоги, не врахованої в фінансовому результаті до оподаткування.

ПДФО, ВЗ ТА ЄСВ

Медичне страхування працівників: як оминати ПДФО та ВЗ (ІПК)

В ІПК від 01.08.2024р. №3951/ІПК/99-00-24-03-03 ІПК ДПС України виклало позицію стосовно оподаткування ПДФО та ВЗ сум страхових внесків, сплачених юридичною особою (роботодавцем) за договорами медичного страхування працівника.

Податківці нагадали, що згідно з пп. «в» п.164.2.16 ПКУ до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається, зокрема, сума страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), у тому числі, за договорами добровільного медичного страхування сплачена будь-якою особою - резидентом за платника податку чи на його користь, **крім сум, що сплачуються роботодавцем-резидентом за свій рахунок за договорами добровільного медичного страхування в межах 30% нарахованої заробітної плати такому працівнику.**

При цьому відповідно до пп.14.1.52¹ ПКУ договір добровільного медичного страхування – договір страхування, який передбачає страхову виплату, **що здійснюється закладам охорони здоров'я** у разі настання страхового випадку, пов'язаного із хворобою застрахованої особи або нещасним випадком. Такий договір має також передбачати мінімальний строк його дії один рік та повернення страхових платежів виключно страхувальнику при достроковому розірванні договору.

Отже договір, за яким страхова виплата здійснюється не закладам охорони здоров'я, а третім особам (працівникам підприємства) при пред'явленні ними підтверджуючих документів із закладів охорони здоров'я, то такий договір не вважається договором добровільного медичного страхування, що підпадає під дію пп.14.1.52¹ ПКУ, а отже пільга з ПДФО, яка передбачена пп. «в» пп.164.2.16 ПКУ, у такому випадку не застосовується. Відповідно ВЗ також доведеться нарахувати.

Витрата працівником власних коштів: чи є штраф за невчасне звітування

Податківці у роз'ясненні з категорії 109.15 [ЗІР](#) зазначили, що у разі придбання працівником за власні готівкові кошти товарів для потреб підприємства, а також використання власних коштів у відрядженні, Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт (далі - Звіт), подається у строки, визначені законодавством строки.



При цьому, оскільки чинним законодавством (а саме, пп.170.9.4 ПКУ) визначено строки звітування саме за одержані під звіт кошти на відрядження та на виконання цивільно-правових дій, а також встановлено норму оподаткування надміру витрачених коштів, отриманих платником податку на відрядження або під звіт та не повернених у встановлені строки, то у разі несвоєчасного подання Звіту при придбанні за власні кошти товарів для потреб підприємства (використання власних коштів у відрядженні), **фінансові санкції не застосовуються**.

Якщо спростити, то податківці визнають, що законодавством не встановлені строки звітування працівником за витрачені власні кошти на потреби підприємства. А як нема строків, то нема й покарання за їх порушення. Водночас, контролери натякають, що відзвітувати в такому разі все ж таки доцільно з урахуванням строків, визначених пп.170.9.4 ПКУ.

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

З 01.08.2024 Звіт про контрольовані операції – за оновленою формою

Відповідно до пп.39.4.2 ПКУ платники податків, які у звітному році здійснювали контрольовані операції, зобов'язані подавати до 01 жовтня року, що настає за звітним, Звіт про контрольовані операції (далі – Звіт).

Форма та Порядок складання Звіту затверджені [наказом МФУ №8](#).

06.02.2024 набув чинності наказ [МФУ №673](#), згідно з яким, зокрема, форму Звіту викладено в новій редакції.

Податківці у консультації з категорії 131.07 [ЗІР](#) зазначили, що на вебпорталі ДПС у рубриці Електронна звітність/Платникам податків про електронну звітність/Інформаційно-аналітичне забезпечення/Реєстр електронних форм податкових документів розміщена оновлена електронна форма Звіту з додатками за ідентифікатором форми **J0104707**.

Звіт за оновленою формою подається починаючи з 01.08.2024.

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)

Порушення строку подання Звіту про КІК: чи буде штраф

Податківці у роз'ясненні з категорії 103.29 [ЗІР](#) зазначили, що штрафні санкції за неподання або несвоєчасне подання Звіту про КІК передбачені п.120.7 ПКУ.

Водночас, відповідно до п.72 підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ тимчасово, з 1 січня 2022 року та протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, зазначені санкції до платників податків не застосовуватимуться.



ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД

Порушення строків ЗЕД-розрахунків: як підтвердити війсьний форс-мажор

У роз'ясненні з категорії 112.05 [ЗІР](#) податківці зазначили, що для можливого звільнення платників податків від відповідальності за порушення граничних строків розрахунків, встановлених НБУ, обґрунтування неможливості виконання зовнішньоекономічного контракту, **засвідчується ТПП України сертифікатом** про наявність форс-мажорних обставин із зазначенням періоду дії таких обставин.

При цьому, на думку податківців, [лист ТПП України №2024/02.0-7.1](#), яким було засвідчено форс-мажорні обставини (військову агресію РФ проти України) та підтверджено, що зазначені обставини з 24.02.2022 до їх офіційного закінчення, є надзвичайними, невідворотними та об'єктивними обставинами для суб'єктів господарської діяльності України, **не є таким сертифікатом**.

ІНШЕ

Доповнено критерії для бронювання працівників сільгоспідприємств

Наказом [Мінагрополітики № 2040](#), який **набрав чинності 08.08.2024**, доповнено критерії з визначення підприємств, установ та організацій, які мають важливе значення для національної економіки в галузі сільського господарства в особливий період, затверджених [наказом № 233](#).

Відтепер таким, що має важливе сільгоспзначення може бути визнане підприємство, яке є власником не менше 90 % статутного капіталу 2-х і більше підприємств, які визначені критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період, що підтверджується копією наказу Мінагрополітики.

Нагадаємо, що відповідно до п.п. 4 п. 2 [Порядку № 76](#) визнання підприємства таким, яке має важливе значення для галузі національної економіки, є, своєю чергою, одним з критеріїв визнання його критично важливим для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

Отже працівники таких підприємств підлягають бронюванню згідно з пп. 4 п. 1 ст. 25 [Закону № 3543-XII](#).

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Зміни щодо засад визнання операцій контрольованими

[Законом № 3813-IX](#), поміж іншого, внесені зміни щодо засад визнання операцій контрольованими в контексті взаємовідносин з нерезидентами:

- пов'язаними особами (пп.14.1.159, пп. «а» пп.39.2.1.1 ПКУ)
- низькоподаткових юрисдикцій (пп. «в» пп.39.2.1.1, пп.39.2.1.2 ПКУ);
- особливих організаційно-правових форм (пп. «г» пп.39.2.1.1, пп.39.2.1.2¹ ПКУ).



Останні дві позиції відповідно відгукнулись і на порядку застосування збільшувальних коригувань за пп.140.5.4 та 140.5.5¹ ПКУ.

Одразу зазначимо, що оновлені правила **наберуть чинності з 01.01.2025** (абз.5 п.1 розд. II Закону №3813), а отже застосовуватимуться до господарських операцій, здійснених починаючи з зазначеної дати. Водночас, вже зараз слід розуміти, до чого готуватися.

Почнемо з розширення критеріїв пов'язаних осіб (пп.14.1.159 ПКУ). Так, юридичні особи визнаватимуться **пов'язаними**, якщо:

- **доходи (виручка)** резидента від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) окремому нерезиденту протягом календарного року становлять 75 і більше % його доходів (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) всім нерезидентам, за умови що такі доходи становлять 50 і більше % загальної суми доходу такого резидента від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), визначеного за правилами бухгалтерського обліку;
- **вартість продукції** (товарів, робіт, послуг), придбаної резидентом в іншого окремого нерезидента протягом календарного року, становить 75 і більше % вартості продукції (товарів, робіт, послуг), придбаної ним у всіх нерезидентів, за умови що сума таких операцій з придбання становить 50 і більше % загальної вартості продукції (товарів, робіт, послуг), придбаної таким резидентом.

Отже, оскільки пов'язаність юридичних осіб визнаватиметься ще й за долею продажів/придбань резидента, яка припадає на окремого нерезидента, то вірогідно й кількість господарських операцій, визнаних контрольованими за пп. «а» пп.39.2.1.1 ПКУ, матиме тенденцію до зростання.

Також оновлено редакцію пп.39.2.1.2 ПКУ. Нові критерії визначення **низькоподаткових юрисдикцій**:

- держави (території), віднесені до переліку **офшорних зон**, затвердженого КМУ. Тут зверніть увагу, що на сьогодні є чинний перелік офшорних зон, який затверджений КМУ [розпорядженням №143-р](#). Отже оцінити очікувані межі застосування цього критерію можна вже сьогодні;
- держави (території), віднесені до переліку держав (юрисдикцій), що **не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів**, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- держави (території), **компетентні органи яких за результатами двох послідовних звітних (податкових) періодів (років) не забезпечують своєчасний та повний обмін податковою та фінансовою інформацією** (зокрема інформацією щодо кінцевого бенефіціарного власника) на запити центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Перелік відповідних держав (територій) КМУ має затвердити до 01.01.2025 з метою його використання з 1 січня звітного 2025 року (пп. 2 п.4 розд. II Закону №3813). В подальшому такий перелік оновлюватиметься КМУ за щорічними пропозиціями Мінфіну.

Що стосується переліку **особливих ОПФ**, то нововведень щодо критеріїв його формування не відбудеться. Сюди, як і раніше потраплятимуть ОПФ нерезидентів, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі з доходів,



отриманих за межами держави (території) реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави (території), в якій вони зареєстровані як юридичні особи. Як і раніше зміни до цього переліку застосовуються з 1 січня звітного року, що настає за календарним роком, у якому вони внесені. Отже платники й надалі керуватимуться чинною на сьогодні [постановою КМУ №480](#).

Водночас, з 01.01.2025 зміняться критерії, за дотримання яких операції з нерезидентом особливої ОПФ **визнаватимуться неконтрольованими**. Так, якщо за чинними правилами підставою для цього є сплата нерезидентом у звітному році податку на прибуток (корпоративного податку), то починаючи з 01.01.2025 операція вважатиметься неконтрольованою за наявності **хоча б однієї з таких умов**:

- **нерезидент** є резидентом держави (території), з якою Україною укладено міжнародний договір про уникнення подвійного оподаткування (крім низькоподаткових юрисдикцій);
- **всі учасники (партнери) нерезидента** є резидентами держав (територій), з якими Україною укладено міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування (крім низькоподаткових юрисдикцій).

Зверніть увагу, що починаючи з 01.01.2025 матимемо чітке розуміння того, який документ буде достатнім для підтвердження статусу нерезидента або його учасників (партнерів) для того, щоб визнати операцію неконтрольованою відповідно до пп.39.2.1.2¹ ПКУ. Це має бути **довідка**, оформлена відповідно до п.103.5 ПКУ.

Це є важливим, оскільки на сьогодні положення пп. «г» пп.39.2.1.1 ПКУ не містять вказівки, який документ є достатнім для підтвердження того, що у звітному році нерезидент сплачував податок на прибуток (корпоративний податок). А отже визнання операції неконтрольованою за цією підставою має певні податкові ризики.

Водночас незрозуміло, чи буде наявність довідки, оформленої за п.103.5 ПКУ, достатньою для незастосування збільшувальних коригувань за пп.140.5.4 та 140.5.5¹ ПКУ щодо операцій з нерезидентами особливих ОПФ, здійснених після 01.01.2025. Оскільки прямої вказівки на це оновлені редакції зазначених підпунктів не містять, отже ризики тут поки що зберігаються.

СУДОВА ПРАКТИКА

Верховний суд: відсутність на роботі під час воєнного стану не є прогулом без поважної причини

Повномасштабна війна в Україні внесла свої корективи та зміни до різних сфер діяльності, зокрема, і в питання трудового права.

Наприклад, непоодинокими випадками зустрічаються ситуації, коли працівник в період дії воєнного стану був відсутній на роботі.

Зі свого боку, роботодавці вирішували (могли вирішувати) звільнити таку особу у зв'язку з прогулом без поважних причин – за п.4 ч.1 ст.40 Кодексу законів про працю.

Водночас Верховний суд у [постанові](#) у справі № 367/569/23 зазначив, **зокрема, наступне**:



- суди обґрунтовано вказали, що відсутність працівника на роботі у зв'язку з військовим вторгненням російської федерації на територію України **не може бути кваліфікована** як прогул без поважної причини. При цьому нормами законодавства про працю **не передбачено обов'язку працівника** повідомляти роботодавця про своє місцезнаходження та / чи отримання статусу біженця або визнання його особою, яка потребує тимчасового захисту;
- апеляційний суд правильно вказав, що, зважаючи на ситуацію на території України, працівники, які не виходять на роботу внаслідок обставин, пов'язаних з бойовими діями, або ті, які не мають змоги виходити на роботу у зв'язку з небезпекою для життя і здоров'я, **не підлягають автоматичному звільненню** чи, наприклад, за пунктом 4 частини першої статті 40 КЗпП України;
- **це обумовлено** необхідністю збереження життя та здоров'я таких працівників та їх сімей і **вважається як відсутність на роботі з поважних причин**. Якщо з таким працівником відсутній зв'язок, до з'ясування причин і обставин його відсутності **за ним зберігаються робоче місце та посада, трудові відносини не припиняються**, однак час таких неявок не зараховується до стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку, та у загальному випадку не підлягає оплаті.

Таким чином, у разі наявності схожих випадків та розгляду можливості звільнення працівника у зв'язку з прогулом без поважних причин, рекомендуємо зважати на озвучену позицію ВС.



КОНТАКТИ



КЛІЄНТСЬКИЙ СЕРВІС

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

ПОДАТКИ ТА ОБЛІК

sergii.kucherenko@keynas.com

ПРАВО

maksim.zhukov@keynas.com

ТЦ

svitlana.matuzova@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+ 38 (067) 501 28 28

+ 38 (044) 299 95 06

+ 38 (044) 299 96 06

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com